

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 659/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava IV č. k. B3-15C/350/2014-487 z 20. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Mestského súdu Bratislava IV č. k. B3-15C/350/2014-487 z 20. septembra 2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Mestského súdu Bratislava IV č. k. B3-15C/350/2014-487 z 20. septembra 2023 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Mestskému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.
3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **821,92 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením mestského súdu č. k. B3-15C/350/2014-487 z 20. septembra 2023. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola uznesením č. k. III. ÚS 659/2023-7 z 21. decembra 2023 ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou z 12. decembra 2014 domáhala určenia, že je oprávnená užívať nehnuteľnosť patriacu do dedičstva po poručiteľovi – svojom otcovi zomrelom v roku 2007 (oprávnenie užívať aspoň jednu zo 4 parciel – viníc v Rači) až do právoplatného skončenia dotknutého dedičského konania, ako aj uloženia povinnosti zaviazať žalovanú (spoludedičku) povinnosťou na úhradu 200 eur mesačne od 10. decembra 2011 až do právoplatného skončenia dedičského konania po poručiteľovi spolu s príslušenstvom vo výške 9,15 % zo sumy 7 200 eur za obdobie od 10. decembra 2014 do skončenia dedičského konania. Podaním z 8. marca 2017 sťažovateľka zmenila žalobný návrh tak, že sa domáhala určenia práva užívať nehnuteľnosť patriacu do dedičstva po poručiteľovi (vinicu) do právoplatného skončenia dedičského konania (nepeňažné plnenie). Zároveň žiadala zaviazať žalovanú povinnosťou platiť sťažovateľke za užívanie rodinného domu mesačne 200 eur, počnúc 12. decembrom 2011 až do právoplatného skončenia dedičského konania (opakované peňažné plnenie). Samostatne formulovala výrok, aby žalovaná bola zviazaná zaplatiť sťažovateľke za obdobie od 12. decembra 2011 do 12. decembra 2014 sumu 7 200 eur a za obdobie od 13. decembra 2014 do 28. februára 2017 sumu 5 322,58 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % zo sumy 7 200 eur od 13. decembra 2014 do zaplatenia (peňažné plnenie) a trovami konania, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zmena žaloby bola Okresným súdom Bratislava III pripustená na pojednávaní uskutočnenom 15. marca 2017.

4. Okresný súd rozsudkom z 29. júna 2020 žalobu v predmetnej veci zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania vo výške 100 %. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/54/2021 z 28. júna 2022 bol potvrdený rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby v predmetnej veci a sťažovateľka ním bola zviazaná povinnosťou uhradiť žalovanej trovy konania v plnom rozsahu. Sťažovateľka ďalej uviedla, že sa jej z technických dôvodov nepodarilo zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie, pretože sa nachádzala v Rakúsku, v dôsledku čoho rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 13. septembra 2022.

5. Mestský súd uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. B3-15C/350/2014-436 z 21. júna 2023 zviazal sťažovateľku zaplatiť z titulu náhrady trov konania žalovanej sumu 9 285,20 eur, a to za 21 úkonov právneho zastúpenia a súdny poplatok za podané odvolanie.

6. Sťažovateľka podala proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, v ktorej namietala výpočet hodnoty tarifnej odmeny, argumentujúc, že v predmetnej veci nešlo o tri, ale len o dva predmety konania, a preto suma tarifnej odmeny mala byť určená na sumu 308,65 eur, a nie 404,36 eur za jeden úkon právnej služby. Zároveň sťažovateľka rozporovala aj účelnosť jednotlivých úkonov a navrhla napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušiť pre nedostatok dôvodov.

7. Mestský súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú, stotožniac sa s výpočtom trov konania v uznesení vyššieho súdneho úradníka v celom rozsahu. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľke doručené 28. septembra 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu v ústavnej sťažnosti argumentuje takto:

a) V preskúvanom konaní boli uplatnené iba dva predmety konania, a to jeden na nepeňažné plnenie a druhý na opakované peňažné plnenie. V priebehu sporu rozšírenie žaloby o zaplatenie peňažného plnenia aj za ďalšie časové obdobie nemožno považovať za samostatný predmet konania, pretože tento nárok zdieľa režim v konaní už uplatneného nároku na opakované peňažné plnenie.

b) Mestský súd v predmetnej veci nesprávne aplikoval predpisy o predmete konania, t. j. § 132 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a následne chybné vyložil § 13 ods. 3 v spojení s § 10 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“). V dôsledku tohto postupu nesprávne určil tarifnú odmenu za jeden úkon právnej pomoci za uplatnené dva predmety konania na sumu 404,36 eur, avšak správne mala byť táto suma mestským súdom určená na sumu 308,65 eur (287,14 + 1/3 zo sumy 64,53 eur, t. j. suma 21,51 eur). Mestský súd tak neoprávnene a nespravodlivo týmto výpočtom, resp. postupom zvýšil trovy konania o sumu viac ako 2 000 eur, čo pre sťažovateľku ako samoživiteľku nie je bagateľná suma (predstavuje približne štvrtinu jej ročného príjmu).

c) Napadnuté uznesenie je poznačené nedostatočným odôvodnením jeho záverov, napr. v časti účelnosti výdavkov vynaložených pri úkonoch právnej služby žalovanej. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na podania žalovanej zo 7. októbra 2016 a 8. apríla 2019, ďalej na tri bezdôvodne okresným súdom odročené pojednávania, žiadosť žalovanej o odročenie pojednávania z 27. marca 2019 s cieľom vytvorenia otázok pre znalca či úkony navrhnuté stranami sporu na účely skončenia sporu zmierom – 6. februára 2019 a 6. marca 2019, alebo priznanie dvojnásobnej tarify za pojednávania uskutočnené 16. decembra 2016 a 28. apríla 2017.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

9. Mestský súd sa k ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyjadril prostredníctvom zákonného sudcu v uvedenej veci. Ten vo svojom stanovisku uviedol, že napadnuté uznesenie, ktorým bola zamietnutá sťažnosť smerujúca proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, vychádzalo z doterajšej súdnej praxe a posúdenie otázky, či rozhodovanie trov konania nadobúda ústavnoprávnu dimenziu, posúdi ústavný súd. Záver ústavného súdu potom môže byť nápomocný pre všeobecné súdy v ich ďalšej rozhodovacej praxi.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Zúčastnená osoba, ktorou je žalovaná v sporovom konaní, uviedla:

a) S argumentáciou sťažovateľky, podľa ktorej v predmetnom konaní boli uplatnené len dva samostatné predmety konania, a to nepeňažné plnenie a poskytnutie opakovaného peňažného plnenia, sa nemožno stotožniť. Nárok sťažovateľky na uloženie povinnosti zúčastnenej osobe uhrádzať opakované peňažné plnenie je samostatným konaním, ktorý mohol byť uplatnený v samostatnom konaní. Konanie o uloženie povinnosti uhrádzať opakované peňažné plnenie a konanie o peňažnom plnení (peňažný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, tak ako ho právne posúdil mestský súd v bode 21 rozsudku sp. zn. 15C/350/2014 z 29. júna 2020) sú samostatnými konaniami. Pri určení výšky trov právneho zastúpenia ich preto bolo potrebné posudzovať ako samostatné nároky.

b) Peňažný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v podanej žalobe je nepochybne jednorazový a nemal charakter pravidelne sa opakujúceho plnenia. Skutočnosť, že tieto nároky sťažovateľky boli samostatnými nárokmi, vyplýva aj z formulácie petitu v podanej žalobe. Sťažovateľka je povinná niesť zodpovednosť za povahu svojho nároku tak, ako ho uplatnila v podanej žalobe. V prípade, ak by sťažovateľka v predmetnom konaní bola úspešná, zúčastnená osoba by následne bola povinná zaplatiť jej jednorazové peňažné plnenie z titulu vydania bezdôvodného obohatenia a opakované peňažné plnenie. Zúčastnená osoba sa v konaní pred všeobecným súdom musela účinne brániť proti obom týmto nárokom sťažovateľky. Vzhľadom na to, že jej obrana bola úspešná, má nárok na náhradu trov konania za každý jeden uplatnený nárok tak, ako ho určil mestský súd.

c) Postup mestského súdu bol v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ako aj nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 563/2020 z 25. februára 2021, že pri opakujúcom sa plnení sa tarifná hodnota určí súčtom hodnôt týchto plnení; ak ide o plnenie na čas dlhší ako päť rokov alebo o plnenie na čas neurčitý, tarifnou hodnotou je päťnásobok ročného plnenia. Žalovaná ústavnému súdu navrhla vzhľadom na všetky uvedené dôvody, aby ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol.

III.3. Replika sťažovateľky:

11. Sťažovateľka vo svojej replike uviedla:

a) Mestský súd neuviedol žiadnu argumentáciu, ktorou by popieral skutočnosti uvedené v ústavnej sťažnosti.

b) Vyjadrenie zúčastnenej osoby neobsahuje žiadne relevantné argumenty, ktoré by spochybnili podstatu ústavnej sťažnosti. Pokiaľ by mestský súd rozhodoval o opakujúcom sa peňažnom plnení aj za dobu minulú, nemohol by opomenúť v jednom z výrokov vypočítať, aký je nedoplatok, ktorý vznikol od rozhodujúceho okamihu pre vznik pohľadávky do doby vyhlásenia rozsudku, a zároveň aj o opakujúcom sa peňažnom plnení do budúcnosti. Hovorí sa o tzv. kapitalizácii opakujúceho sa plnenia k určitému obdobiu (napr. k podaniu žalobného návrhu alebo k vyhláseniu rozsudku), ale vždy ide len o jeden peňažný nárok na opakujúce sa plnenie. Kategória účelnosti trov tak vychádza zo všeobecných zásad efektivity, primeranosti sporového konania a pri jej aplikácii treba zohľadniť praktickú a logickú rovnováhu. Preto namietaný záver okresného súdu o počte nárokov a úkonov o nich, za ktoré priznal náhradu trov konania, a o výške odmeny, ktorú za ne priznal, je výsledkom zjavne chybného výkladu a aplikácie noriem CSP a vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

c) Sťažovateľka zároveň požiadala o priznanie trov konania 821,92 eur (odmena za dva úkony v roku 2023 v sume 442,38 eur spolu s odmenou za jeden úkon uskutočnený v roku 2024 v sume 242,56 eur a DPH v sume 136,98 eur).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením ňou označených práv spočíva v tom, že okresný súd v preskúvanom konaní nesprávne aplikoval zákonné ustanovenia týkajúce sa predmetu konania, v dôsledku čoho bola následne ním nesprávne vypočítaná tarifná odmena za jeden úkon právnej pomoci. Sťažovateľka taktiež namietala nedostatočné odôvodnenie záverov mestského súdu týkajúcich sa účelnosti výdavkov vynaložených pri úkonoch právnej služby žalovanej (podania zo 7. októbra 2016 a 8. apríla 2019, ďalej tri bezdôvodne okresným súdom odročené pojednávania, žiadosť žalovanej o odročenie pojednávania z 27. marca 2019 na účely vytvorenia otázok pre znalca či úkony navrhnuté stranami sporu na účely skončenia sporu zmierom – 6. februára 2019 a 6. marca 2019, alebo priznanie dvojnásobnej tarify za pojednávania uskutočnené 16. decembra 2016 a 28. apríla 2017).

13. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémneho zásahu do základného práva (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011). Rozhodovanie o náhrade trov konania je zároveň integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. jeho právo na spravodlivé súdne konanie (II. ÚS 56/05, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 23. 9. 1997, Robins proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska).

14. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovaného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novšej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 494/2018, II. ÚS 566/2018).

15. Sťažovateľka argumentuje nesprávnym posúdením predmetu konania, ktorý predstavovali iba dva ňou uplatnené samostatné nároky, zatiaľ čo mestský súd v napadnutom uznesení pri výpočte

náhrady trov konania vychádzal z toho, že predmetom uvedeného konania boli tri samostatné nároky uplatnené sťažovateľkou.

16. Napadnutým uznesením bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ktorým súd rozhodol o výške trov konania tak, že sťažovateľka bola zaviazaná zaplatiť žalovanej 9 285,20 eur v lehote do 15 dní od doručenia uznesenia. V odôvodnení napadnutého uznesenia mestský súd uviedol, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka je podrobne právne odôvodnené aj s uvedením presnej špecifikácie úkonov, za ktoré súd priznal náhradu trov konania žalovanej.

17. Mestský súd v napadnutom uznesení poukázal na žalobný návrh sťažovateľky ustálený v preskúmanom konaní na základe rozhodnutia okresného súdu z 15. marca 2017 o pripustení zmeny žalobného návrhu tak, že sa domáhala určenia nepeňažného plnenia, opakovaného peňažného plnenia a samostatne formulovala výrok na peňažné plnenie v sume 12 522,58 eur s príslušenstvom (pozri bod 3). Vzhľadom na uvedené okresný súd aplikoval § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. tak, že za vec s najvyššou hodnotou považoval časť konania o peňažnom nároku na zaplatenie 12 522,58 eur a k tomu pripočítal 1/3 základnej sadzby tarifnej odmeny za časť konania o nepeňažnom nároku a taktiež pripočítal tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny za časť konania o opakovanom peňažnom nároku. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v tomto konaní vykonaný v roku 2015 určil na sumu 404,36 eur. Mestský súd ďalej uviedol, že sa stotožnil aj s výpočtom jednotlivých úkonov právnej služby advokátov žalovanej a následným výpočtom trov konania. V konaní bolo žalovanou vykonaných spolu 21 úkonov právnej služby, pričom priznaná jej bola náhrada trov právneho zastúpenia v nižšej sume. Mestský súd taktiež uviedol, z akého dôvodu sa stotožnil s priznaním odmeny za jednotlivé úkony žalovanej uskutočnené 7. októbra 2016, 29. júna 2016 či 8. apríla 2019, a nepovažoval za účelné, aby za ne odmena nebola priznaná.

18. Z dosiaľ uvedeného je podľa ústavného súdu dostatočne zrejmé, že sporným v predmetnej veci zostáva posúdenie predmetu konania. Mestský súd uplatnený návrh peňažného plnenia posúdil ako samostatný nárok na peňažnú náhradu za užívanie nehnuteľnosti popri ďalších dvoch nárokoch (nepeňažnom nároku a opakovanom peňažnom nároku). Na druhej strane sťažovateľka tvrdí, že peňažný nárok je len vyčíslenie opakovaného peňažného nároku, t. j. ide o peňažné nároky, ktoré ale predstavujú len jeden samostatný nárok.

19. Jednou z obligatórnych náležitostí žaloby v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP je, aby zo žalobného návrhu vyplývalo, čoho sa žalobca domáha. To však neznamená povinnosť žalobcu urobiť súdu návrh na znenie výroku jeho rozsudku. Ústavný súd považuje v tejto súvislosti za potrebné pripomenúť, že predmet konania (resp. obsah žaloby) nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami – opísaním skutkového deja (*causa petendi*). Na základe žalobného návrhu a opísania skutkového deja možno individualizovať predmet konania. Pre vznik litispendencie by sa žalobný návrh mal vyznačovať totožnosťou spočívajúcou v označení právnych následkov a v druhoch žaloby. Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke, avšak petit navrhovaný žalobcom je vzhľadom na uvedené potrebné vykladať vždy v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobcu v spore. Inak povedané, povinnosťou súdu je skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh.

20. Vzhľadom na sťažovateľkou formulovaný petit bolo úlohou mestského súdu posúdiť, či v predmetnom konaní v prípade uplatnených peňažných nárokov ide o uplatnenie si dvoch žalobných návrhov bez spoločného skutkového základu, t. j. dvoch samostatných nárokov, alebo ide o jeden samostatný nárok, ktorého výška bola prostredníctvom druhej vety v žalobnom návrhu iba vyčíslená. Odpoveď na túto otázku by malo byť možné zistiť v prípade správneho procesného postupu súdu z obsahu rozsudkov okresného i krajského súdu rozhodujúcich v predmetnej veci, ale i z podaní sťažovateľky. V tejto súvislosti ústavný súd opätovne pripomína, že iba súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia nie je viazaný. Zákonným rámcom pri formulácii výroku rozhodnutia je, že z obsahového hľadiska musí zodpovedať, čoho sa žalobca žalobným návrhom skutočne domáhal.

22. Vo formulácii žalobného návrhu sťažovateľky v jej podaní z 8. marca 2017 sa nachádzajú oba dotknuté peňažné žalobné návrhy uplatnené samostatne a s prihliadnutím na to vyznieva záver napadnutého uznesenia mestského súdu ako vecne správny. Prisvedčiť tomuto záveru však, ako už ústavný súd uviedol, nemožno bez zohľadnenia skutkového základu, z ktorého sťažovateľka odvodzovala svoj nárok.

23. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že už z obsahu rozsudku okresného súdu z 28. apríla 2017, predovšetkým bodov 42 až 44, jednoznačne vyplýva, že návrh sťažovateľky na peňažné plnenie považoval tento súd za numerické vyčíslenie nároku uplatneného v žalobnom návrhu na opakované peňažné plnenie. Napriek tomu následne vo výroku tohto rozhodnutia formuloval každý z týchto nárokov samostatne. Okresný súd v rozsudku z 29. júna 2020 (obdobne aj krajský súd v rozsudku č. k. 8Co/54/2021-320 z 28. júna 2022) predmet konania v návští rozhodnutia definuje ako dva samostatné nároky nasledovne ako konanie „o určenie užívacieho práva k nehnuteľnostiam a o peňažnú náhradu za užívanie nehnuteľnosti“, rovnako z odôvodnenia rozsudku okresného súdu bodu 21 vyplýva, že oba tieto nároky vyplývajú z identického skutkového a právneho dôvodu, ktorým je peňažná náhrada za užívanie nehnuteľnosti (obdobne odôvodnenie rozsudku krajského súdu v tejto veci, body 10 a 11).

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že postup mestského súdu, ktorým pri výpočte trov konania vychádzal z toho, že sťažovateľka si v konaní uplatnila tri samostatné návrhy, t. j. každý z peňažných návrhov považoval za samostatný, možno považovať za prísne formalistický, ktorý vnáša prehnané nároky na formuláciu žalobného návrhu (petitu) žalobcom, resp. stranou sporu, ktorý nemožno akceptovať, pretože takýto postup zasahuje do sťažovateľkou označených práv.

25. S argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa priznania odmeny za jednotlivé úkony právnej služby sa krajský súd riadne vysporiadal v bode 21 napadnutého uznesenia, v ktorom uviedol relevantné dôvody, pre ktoré bola náhrada za namietané úkony právnej služby žalovanej priznaná. Ústavný súd v tejto súvislosti navyše poznamenáva, že pokiaľ sa právny zástupca úspešnej strany sporu riadne dostaví na súdom nariadené pojednávania a z jeho konania (prípadne z konania strany sporu) nevznikli žiadne prietahy či neúčelne realizované úkony súdu, nemožno v takomto prípade náklady právneho zastúpenia považovať za neúčelné. V preskúvanom prípade boli navyše dve zo sťažovateľkou namietaných pojednávanií odročené na účely uzavretia zmluvy práve na návrh právnej zástupkyne žalobkyne, resp. v druhom prípade oboch sporových strán.

26. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že napadnutým uznesením mestského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

27. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci mestskému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (výrok 2). Mestský súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

V.

Trovy konania

28. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 821,92 eur.

29. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3 vyhlášky) Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur (v roku 2024 suma 228,83 eur) a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur (za rok 2024 suma 13,73 eur). Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu), ako aj za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 (vyjadrenie k stanoviskám mestského súdu a zúčastnenej osoby), ku ktorým je potrebné pripočítať 20 % daň z pridanej hodnoty (136,98 eur).

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu